

באהבה ובאמונה

להתקרב אל ה' באהבה ובאמונה

בס"ד • י"ד ניסן ה'תשפ"ו חג פסח • גיליון 1552 • נא לשמור על קדושת הגליון

כניסת החג: ירושלים 18:20 ת"א 18:38 חיפה 18:30 ב"ש 18:37
צאת החג: ירושלים 19:35 ת"א 19:37 חיפה 19:35 ב"ש 19:35

העלון מופץ ב-50,000 עותקים

לפרסומים והקדשות בעלון ובאתר: 026461302

headoffice@emeir.org.il \ ההכנסות קודש למכון מאיר

תוכן המודעות באחריות המפרסם בלבד

נכון לעכשיו

הרב דב ביגון ראש מכון מאיר

בעל מלחמות זורע צדקות מצמיח ישועות

נאמר בשירת הים "ימינך ד' נאדרי בכוח, ימינך תרעץ אויב" (שמות טו, ו) מפרש רש"י: "ימינך", "ימינך", שתי פעמים, כשישראל עושיין רצונו של מקום השמאל נעשית ימין, כידוע ימין ושמאל מרמזים לנו על מידת החסד ומידת הדין. כשישראל עושים רצונו של מקום הדבקים ברצון השי"ת זוכים לראות כיצד בתוך מידת הדין צפונה מידת החסד, ומתוך כך גם מידת הדין הופכת לחסד. דהיינו השמאל נעשית ימין. הם זוכים לגילוי התנוצצות אור ההוויה של עלמא דייחודא (עולם הייחוד), שהכל מתארגן בו לחטיבה אחת, ובקישור הכללי אין שום רע כלל (הרב קוק זצ"ל, אורות התשובה יב, ה).

גם בציווי לשמוע לקול בית הדין הגדול ולא להמרות דבריו נאמר "על פי התורה אשר יורוך ועל המשפט אשר יאמרו לך תעשה, לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל" (דברים יז יא). מפרש רש"י אפילו אמר לך על ימין שהוא שמאל ועל שמאל שהוא ימין, וכל שכן כשאומר לך על ימין שהוא ימין ועל שמאל שהוא שמאל, דהיינו אם החכמים אומרים לך שהנראה בעיניך מידת החסד הוא באמת מידת הדין. ומה שנראה בעיניך מידת הדין הוא באמת חסד. עלינו לשמוע לחכמים, שהשגתם וראייתם עמוקה וחודרת יותר מהמבט השטחי שאין בו חכמה ותבונה.

נכון לעכשיו, כשם שמושה ובני ישראל שרו את שירת הים בשמחה עצומה, גם בדורנו אנו צריכים לשיר את שירת הים בשביעי של פסח ובכל יום בפסוקי דזמרה, בשמחה עצומה כהוראת חז"ל "בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים". אמנם אנו רואים כיצד הציבור בישראל מתפצל לימין ושמאל, אך כל זה במבט שטחי וחיצוני, כי מי שמעמיק להתבונן בכל התהליך המופלא של דור התחיה דור קיבוץ גלויות והתחלת הרמת קרן ישראל בארצו - ובמיוחד עתה במלחמת הקוממיות ושאתג-הארי - יכול להבין שגם כאשר השמאל כביכול שולט בכיפה, דהיינו מידת הדין והסתר הפנים, בתוך המידות הללו ומתוכן צומח ה"ימין", החסד והטוב לישראל ולעולם כולו. אשרינו מה טוב חלקנו וגורלנו שאנו זוכים לראות בהתחלת התקיימות דברי השירה "תביאמו ותיטעמו בהר נחלתך מכון לשבתך פעלת ד', מקדש ד' כוננו ידך. ד' ימלוך לעולם ועד" (שמות טו יז-יח). כפירוש רש"י: המקדש נבנה בשתי ידיים (ימין ושמאל) ואימתי יבנה בשתי ידיים - בזמן ש"ד' ימלוך לעולם ועד".

בברכת פסח כשר ושמן
בציפייה לישועה השלמה

דב ביגון ב"ש

הגפסה
כשר ושמה!

לעשות סדר בליל הסדר הרב חגי לונדין • כנגד ארבעה נחשונים דיברה תורה הרב אמיר דומן

המשימה - קדש! הרב יורם אליהו • האור המתגלה בקריעת ים סוף - כמאז כן עתה הרב אשר בוחבט

כנגד ארבעה בנים דיברה תורה הרב יואב מלכא סיפור • אסטרטגיית היציאה הרב ליאור לביא

ההחמצה והמיצוי בנישואין אסתר אברהמי גוסיות • על הנסים אורית דהן מינין

מלחמה: שמחה או עצבות הרב שלמה אבינר

קמחא דפסחא למכון מאיר

מוסיפים אמונה בעם ישראל

תרמו עכשיו!

02-6461328

הרב חגי לונדין ר"מ במכון מאיר

במצרים, הן בצד הפיזי הן בצד הנפשי, וכיצד מגיעים לארץ ישראל ולבניית בית המקדש.

7. רחצה - (נטילים ידיים פעם נוספת, הפעם עם ברכה). לפני האכילה העיקרית ב"שולחן ערוך" להלן - יש לרחוץ שנית את הידיים, לטהר את האמצעים המביאים אל המטרה.

8. מוציא - (מברכים "המוציא לחם מן הארץ"). כדוגמת הלחם, בסיס המזון האנושי, שהוא תוצר מינראליים היוצאים מן האדמה, ומקבלים מהות חדשה באמצעות חכמה אנושית (אפייה בתנור) - כך במקביל ללידתו של עם ישראל, היסודות הגולמיים של המציאות מקבלים הלילה צביון חדש.

9. מצה - (מברכים ואוכלים את המצה). המצה, בצק ללא שום תוספות, מבטאת את הנשמה היהודית, בזמן שהיא טהורה ומנוקה מכל תפיחה של חמץ (המבטא את היצר הרע, את התוספת החומרנית המיותרת).

10. מרור - (אוכלים ירק מר שנטבל בחרוסת). למרות אכילת המצה, המבטאת את הנשמה המשוחררת משעבוד של יצרים, ישנם עדיין צדדי המשך המאמר בעמוד 8 <

מיוחד זה יש מקום גם לנטיות שאנו נזהרים מהן כל השנה כולה. אנו אוכלים ירק שמטרתו לגרות את התיאבון (מתאבן), ומצהירים על המטרה: להעלות את הממדים החומריים אל הקודש. להגיע למצב שבו האוכל אינו רק אמצעי לתזונה, אלא בעל ערך מצד הקדושה המופיע בו ולכן, באופן חריג, בלילה זה אנו מגרים את יצר האכילה.

5. יחץ - (חוצים את המצה לשני חלקים: חלק לארוחה עכשיו, וחלק למצת אפיקומן בסוף הסעודה, הנאכלת דווקא אחרי ששבעים). עדיין אין להתבלבל ולטשטש מדרגות: יש לחצות ולחלק בין האכילה המשמשת אמצעי לקיום גופנו הבאה מצד הרעב - שתבטא בארוחה, לבין האכילה בעלת הערך העצמי, שתבטא באפיקומן שנאכל בסוף הארוחה, לאחר שנשבע.

6. מגיד - (אומרים את ההגדה). כדי לקדש את הממדים הנמוכים של המציאות, יש לפתח תודעה ברורה המוגדת ב"פה-סח". אנו משוחחים בלילה הזה על אודות השחרור מהעבדות שבה היינו

לעשות סדר בליל הסדר

1. ליל הסדר נקרא כך כי הוא הלילה שבא "לעשות סדר" בחיים. קיומה של מציאות מסודרת מעיד על כך כי ישנה כוונה, מטרה, יש ערך כלשהו - העומדים מאחוריה וגורמים שתופיע דווקא בצורה זו ולא אחרת. הלילה שבו הופיע עם ישראל על במת ההיסטוריה, הוא הלילה המעניק את הסדר והמשמעות הערכית למציאות כולה, ולכן יש לו גם סדר פנימי (על פי דברי הרב קוק בסידור עולת ראיה, ב, רנד-ש):

2. קדש - (עושים קידוש על היין). החג הלאומי נפתח דווקא בפנייה אל האדם הפרטי: אתה! קדש את חייך! אל תישאר מצומצם בחיים הפרטיים, אלא חבר אותם לשרשרת הדורות הלאומית הנולדת בליל זה.

3. ורחץ - (נטילים ידיים ללא ברכה). אחרי ההכרזה על השאיפה להגיע לקדושה, יש לטפל במדרגתנו הנוכחית: רחץ וטהר את הפעולות הנעשות באמצעות הידיים (שהם ביטוי לכלי העשייה הנוכחיים) - מה שיוביל באופן מדורג אל המטרה.

4. כרפס - (אוכלים ירק טבול במי מלח). בלילה

לחיות אמונה

הרב אמיר דומן עורך "ערוץ מאיר"

amirduman@gmail.com עצה והדרכה:

כנגד ארבעה נחשונים דיברה תורה

הגדולים' והמבנינים', כל זה לא דיבר אליהם כלל. הם רצו טוב, תום, אמת, יושר. חלקם לא התביישו לומר שהם רוצים את המלך, שהם אוהבים אותו.

(רוב הגדולים והמבוגרים לא ידעו מה לעשות עם הבנים האלה, התייחסו אליהם כ'לא מזיקים' במקרה הטוב, 'תמהונים הזויים' במקרה הפחות טוב, ולא מצאו דרך לתקשר איתם ברצינות). האחרונים היו ילדי השוליים, לא הייתה להם שום דעה כי הם פשוט נסחבו עם כולם בלי לדעת על מה ולמה. אלה לא זכו לחינוך 'נורמלי', צעירים וצעירות קשי יום, חלקם הגדול ממשפחות שבורות ורצוצות, רבים מהם נפלו לשוטטות ולסמים.

(לפעמים הסתבר שהיחידים ש'ספרו אותם', את המסכנים האלה, היו הבנים הרשעים, ולא מטוב לב).

המזור הוא, שהיה מכנה משותף לארבע קבוצות הבנים הללו, שהבדיל אותם מארבעת המחנות הממוסדים: הם היו בנים. כמובן, גם למחנות הגדולים היו הרבה ילדים, המון בני נוער. אבל הם היו 'גדולים' מדי, הם היו - כהוריהם, מחנכיהם, מדריכיהם - שקועים בהווה הנוקשה, עם בעיותיו ושמוחותיו. אבל אלו, ה'בנים', כבר לא היו ממש שייכים ל'עכשיו' ול'כאן', הם, בין יודעין ובין לא יודעין, לא היו משועבדים עוד המשך המאמר בעמוד 5 <

היו שותפים לכל המערכה הזאת. אחדים מהם היו חכמים. הם שאלו את עצמם שאלה אחת פשוטה: כל העסק הזה, כל העבודה הזאת, כל היציאת-מצרים הזאת, המשבר הזה - הכול בשביל עכשיו? כל הטרחה הזאת בשביל איזה ריגועון? לא ייתכן שנקודת המשבר הזה, שאכן הבוחן הזו בוחנת את האפשרויות הללו ותו לא. ארבע הכתות הללו אין בהן שום חידוש, ולכן לא בשביל זה יצאנו ממצרים.

החכמים הללו כפרו בתעמולת הבחירות המתלהמת ולא הצטרפו לאף כת. (היו כאלו שהעזו לקרוא להם 'רשעים', בעיקר ממחנה א' ו-ג', אבל זה לא כל כך הטריד אותם). והיו מהם רשעים. הם חשבו על עצמם בלבד ולא היה איכפת להם כלל מכל המהומה מסביב. חושיהם החדים עזרו להם לנצל את התוהו ובוהו והבהלה כדי לעשות לטובת עצמם ככל האפשר. ככל שהתסיסה מסביב גברה, אצלם ה'עסק' דווקא נעשה יציב יותר, האפשרויות התרבו והתממשו, ומעמדם הלך והתעצם.

(מכל כיוון צעקו להם: בוז! מופקרים! אילו הייתם שם לא הייתם נגאלים! אבל הם בחוצפה ענו: א' - אנחנו פה ולא שם, ו-ב' - תזכירו לנו, למה כאן בדיוק אתם קוראים 'גאולה'...?). והיו מהם חברה' בריאים, תמימים, אהבי עמל ושונאי 'פלסף', אהבי חינוך ושונאי שנאת חנם. הם פשוט לא התחברו לכל השצף קצף של

ארבע כיתות נעשו ישראל על שפת ים סוף. ארבע מפלגות, ארבע שאיפות. ולכל כת - מסגרת פוליטית וגם תנועת נוער, מוסדות חינוך, מקורות מימון, וערוצי תקשורת...

כל עוד העסק 'זרם חלק', לא באו ההבדלים לידי ביטוי נרחב. אבל כשהסתבר שהיציאה לחירות עולם מתנהלת בכבדות ו'מתברברת בשטח' - החלו הספקות והלבטים להתגלות בעוצמות גדולות והולכות. וכשהיה כבר ברור שהמבוי סתום לחלוטין - כאן כבר היה הכול גלוי, הוסרו כל המסכות, וכלי התעמולה לא הסתירו עוד מאומה.

אך על מה הדיון בכלל? איך למות הכי מהר ובמינימום סבל? או אולי - איך למות הכי בכבוד במאבק חסר סיכוי באויב? לא ולא, חס ושלום. כולם הרי מאמינים בני מאמינים, ובעיקר כשהם מתווכחים... עד שכל ילד יודע כבר לפרשן:

'ניפול לים' - על קידוש השם.

'נשוב למצרים' - ולא נדחק את הקץ עד שתבוא העת המתאימה. אנו אולי לא נזכה, אך בנינו יזכו בעזרת השם!

'נעשה עמהם מלחמה' - נזכה לסייעתא דשמיא, כי הגאולה יכולה לבוא גם בדרך הטבע.

'נצווה כנגדם' - נפעל בדרכים דיפלומטיות בינלאומיות, נגיש עתירות למועצת הביטחון, נעמוד על זכותנו להגדרה עצמית ונתבע פיזיו מוחלט על העוול האיום של שנות השעבוד. כך ייצאו הצדק האלוקי והעולמי לאור.

וכל מחנה רואה את עצמו חכם, ואת מתנגדו רשע, ואת הבלתי משוכנעים התלויים ועומדים - תמימים שצריך ללמד אותם לשאול.

אבל היו שם כמה בנים, לא רק ארבעה, ולא רק ממחנה אחד, בכל כת היו כאלה וגם כאלה שלא

הגליון מוקדש לעילוי נשמת

סמ"ר גדליהו הלל מליק הי"ד

האזכרה לגדליה הי"ד

ביום שלישי, כ"ז בניסן (14 באפריל) בשעה 17:30 בהר הרצל. ביתנו פתוח לביקורים

שמחה, פנינה, משה, אבינעם ודינה מליק 052-3847587 052-6146533

המו"ל: מכון מאיר טל' 02-6511906 אתר הבית meirtv.com דוא"ל headoffice@emeir.org.il
עיצוב גרפי: תהילה ברנשטיין הפצה: מקור ראשון 0528908518 | העלון מופץ ב-50,000 עותקים

התורה הגויצלת

שיחות

הרב צבי יהודה

לפסח

המשימה - קדש!

ליל הסדר מתחיל במילה **קדש**. מרן הרב קוק זצ"ל מלמד בביאור ההגדה הנפלא שלו: שכוח החירות, היציאה מבית עבדים, שבאה מכוח האמת האלוקית, שהוא מקור הקדושה הכללית של ישראל, "יש בכוחו לתן כוח חיים פרטיים לכל אחד ואחד מ ישראל... עד שיש ביד כל אחד מ ישראל לתן כוח קדושה מצדו אל היום, לקדש את היום... על כן ברגש קודש... נאמר לכל יחיד ויחיד שבישראל להכיר את ערך פעולתו - קדש". הרב צבי יהודה ביאר ופירש בהרחבה את דברי הרב זצ"ל על ההגדה של פסח ועל דברי הרב האלו הוא מסביר: אפשר להבין ש'קדש' בא לומר שצריך לומר עכשיו את הקידוש והברכות, זו הודעה על קידוש היום. אבל באמת המילה הראשונה בכל הסדר הזה נובעת מ'קדש' לי כל בכור", שגם שם מופיעה המילה קדש! וזה מלמד אותנו, שראשית כל אנו מצווים "קדושים תהיו" מה שבא לומר: אתם תהיו קדושים, ואתם צריכים להיות קדושים, ואתם מוכרחים להיות קדושים, ואתם קדושים! זאת המילה הראשונה מסדר העבודה הזה: קדושה מציאותית. המילה

הרב יורם אליהו

ר"מ במכון מאיר

ובקיום המצווה במעשה ובדיבור. זה המובן של הקריאה הזו לאדם מ ישראל "קדש".

ומוסיף רבנו: "קדש!", דע שאתה קדוש, תביע את עובדת היותך קדוש. ההודעה הזו קובעת במציאות הממשית העובדתית ומגלה את הקדושה הנמצאת בפנים, בנשמה הנצחית.

הקדושה של "קדושים תהיו", מתפרטת ומתבטאת, והמודעות שלה היא בקדושה שבמצוותיו, וזה נכון במיוחד בפסח, זמן חרותנו.

* "בליל הסדר אנו מקבלים השפעה של אמונה הממלאה אותנו חיים במלוא מובנם למשך השנה כולה. בעשיית המצוות אנו פועלים תמיד בכוחנו על המציאות, אבל בליל התקדש חג הפסח מונח היסוד והשורש לכל כוחנו זה. בלילה הזה מתרומם היחיד להיכלל בכלל, ולמצוא את תמצית מהותו המיוחדת דווקא בכנסת ישראל, עד שקורבן יחיד (של הפסח) נהיה כקורבן ציבור במובנים מסוימים, לכן בלילה הזה פעילותנו מגיעה לשיא, ובכוחו של כל אחד ואחד לפעול באופן ממש קדושה על הזמן, כמו שבכוחה של כנסת ישראל... לכן נאמר לכל יחיד ויחיד שבישראל להכיר את ערך פעולתו, נקרא לכל יחיד ויחיד "קדש" בכוחך להוסיף קדושה, לפעול פעולה ממשית בעשייתך - קדש!". בהצלחה במשימה. חג כשר ושמו!

* (מתוך קובץ שיחות לפסח מאת הרב צבי טאו שליט"א).

הזו היא כוללת, מקפת ויסודית, שמבטאת את קדושת היום וקדושת האנשים גם יחד. זאת הכרזה, הודעה והכרה, "מה אנו ומה חיינו", מה מציאותנו. הקדושה היא עובדת המציאות שלנו. הבכור נולד ומיד חלה עליו קדושה מיוחדת, זו עובדה, היהודי הזה הוא קדוש לעולם, ויש לו יחס מיוחד וקדושה מיוחדת שנוגעת להלכות מסוימות של ירושה וכו', ובכל זאת יש מצווה להקדישו, לבטא ולהודיע זאת במעשה ובתודעה, מצווה להקדישו אף-על-פי שהוא קדוש.

כך לגבי כלל ישראל: "קדושים תהיו. בעל כורחכם אתם קדושים, בין שאתם רוצים לדעת בין שאינכם רוצים לדעת. אין קדושת ישראל תלויה בעצם ידיעתה, אלא זו מדרגה נוספת של השתכללות. ואף שכך היא העובדה, יש עניין שעובדה זו תהיה מוכרזת, מודעת מוכרת ומתבטאת על-ידי האדם.

לכן זאת המילה הראשונה בסדר האלוקי המיוחד של פסח: "קדש", להודיע קדושה, לגלות את תודעת היהדות, מצד מציאותנו הכללית, ומצד כל אחד ואחד מאתנו. יש מציאות דו פרזופית לכל אחד ואחד מאתנו, יש לנו מציאות אישית פרטית ומציאות ציבורית, אנו חלק של כלל ישראל. הידיעה הזאת, ההודעה וההכרזה הזאת, מתבטאת במילה "קדש", פתחון פה הראשון שלנו בליל הסדר, הוא הודעת הקדושה שנמצאת בנו בטבעיות ובממשיותה. יש חשיבות מיוחדת, יש ערך מיוחד של מצווה שזה יתבטא בתודעה,

הרב אשר בוחבוט

ר"מ במכון מאיר

מראה באצבעו כלפי הקב"ה במרכז, שהמרחק אליו שווה מכל נקודה במעגל, וזה ש"כולם ידעו אותי מקטנם ועד גדולם". ואמנם, אנו שומעים היום גילויים גדולים של הקב"ה מכל יהודי בכל מצב, מהשבויים ומהעיתונאים שמסקרים סיפורים על אנשים שמתקרבים ליהדות ועד תלמידי החכמים, כמחול שלם לגילוי כבוד ה'.

וכך מסביר הרב חרל"פ לפני הכניסה לים, שהקב"ה אומר למשה: "מה תצַעַק אֵלַי דְּבַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִסְעוּ", כי אין זה זמן תפילה, שכן תפקיד התפילה הוא לרומם את האדם למקום עליון יותר, אבל בזמן הזה מתגלה אהבת ה' בלי שום תנאי - אז ישיר משה ובני ישראל, וכמו שנקרא שמו של משה "כי מן המים משיתיהו", גם ישראל הגיעו לדרגתו בזמן עליון זה, וכל מימות שבעולם נקרעו בפניהן בזמן הזה, וזכו לנבואה. ובעת רצון זו מובא במכילתא: "ר' יוסי הגלילי אומר אילו אמרו ישראל על הים ה' מלך לעולם ועד, לא היתה אומה ולשון שולטת בהן לעולם, אלא אמרו ה' ימלוך לעולם ועד, לעתיד לבא".¹² ומסביר הרב חרל"פ שבכל שנה ושנה בזמן קריעת ים סוף כשאנו ניגשים

המשך המאמר בעמוד 4 <

האור המתגלה בקריעת ים סוף - כמאז כן עתה

המלאכים לומר שירה בזמן קריעת ים סוף אמר להם הקב"ה: "מעשי ידיו טובעים בים ואתם אומרים שירה?"⁷ מסביר הרב ששירת המלאכים היא הסדר שבעולם, כמו שמצאנו במסכת ברכות בחלקי הלילה, הבנוי ממשמרות, כפי שמסביר רש"י, שאלו חלקי שירת המלאכים,⁸ ובקריעת ים סוף אין מקום לשירת המלאכים המראה את הסדר העולמי במעשי ידיו של הקב"ה. בקריעת הים מעשי ידיו טובעים בים כפי החוק הטבעי, אך נגלה גילוי חדש ואין לומר שירה. ולעומת זאת מובא שאפילו "עוברין שבמעיי אימן אמרו שירה על הים",⁹ מסביר הרב, עובר במעי אימו על פי הסדר צריך לגדול עוד זמן רב עד שתצא שלמותו אל הפועל, אולם כיוון שהגילוי אינו על פי הסדר שבעולם, לכן גם העוברים הגיעו כבר לשלמותם בשירתם שלא על פי זמני הטבע, ושירתם היא: ה' ימלוך לעולם ועד - שלעתיד לבוא הקב"ה יתגלה לכל, לא על פי סדר ההנהגה, וכולם ידעו אותו. כמובא ברש"י: "בכבודו נגלה עליהם והיו מראין אותו באצבע, ראתה שפחה על הים מה שלא ראו נביאים",¹⁰ - זהו המחול שהקב"ה יעשה לצדיקים לעתיד לבוא שבו כל אחד על המעגל

בירושלים מנהג היה, בשביעי של פסח, שהתאספו גדולי חכמי ירושלים אצל הרב חרל"פ, שהיה דורש בהוד נסתר על ערכו של גודל היום בניגון וברוממות. נראה שבקריעת ים סוף נפתח פעם בשנה אור יקרות ונסה ללמוד מהו.

ליל הסדר מלמד אותנו שיש סדר למציאות של גאולה בתהליך הקרבה לה', ואילו בקריעת ים

סוף בשביעי של פסח 'נקרע' הסדר. הרב קוק זצ"ל מסביר¹ שמבנה העולם בנוי מסיבה ומסובב, עילה ועלול בסדר והדרגה. הקב"ה נתן גבולות וחוקים בעולם בסדר הבריאה, וביים סוף סילק השם יתברך את יד הטבע והסדר, ונגלה חפץ עליון בלא שום הלבשה טבעית מסודרת.

ולכן, מסביר הרב חרל"פ,² במצרים, מצד דרגתם של ישראל שהיו אחוזים בעבודה זרה כמצרים, בזמן גילוי מכת הבכורות נאמר: "וְאַתֶּם לֹא תִצְאוּ אִישׁ מִמִּפְתַּח בֵּיתוֹ עַד בֶּקֶרֶת³ כִּי שְׂלֵא יֵרֹא בַמִּפְתָּח שֶׁל מִצְרַיִם כִּמוֹ הַאֲזַהְרֵה לְלוֹט: אֵל תִּבְטֵי אַחֲרָיִךָ". והנה בקריעת ים סוף יש להם אפשרות לראות: "וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת מִצְרַיִם מֵת עַל שְׁפַת הַיָּם⁵ וְזָכוּ לַדְּרָגָה שֶׁל "יִשְׁמַח צְדִיק כִּי חָזָה נַקְמָה".⁶ המלאכים מונהגים על סדר העולם, וכשביקשו

כנגד ארבעה בנים דיברה תורה:

"שאינו יודע לשאול"

שם לימדני הרב קוק! "סבא אור": שהחכם הוא זה המכיר במציאות הטוב והרע, ובכח חכמת התורה ומצוותיה, משכיל למצוא את נקודת החיבור וההשלמה ביניהם. התייחסותו אליהם היא כאל שני צדדים של אותו מטבע, כיחס הצל והאור – שבלעדיהם אין החזיון שלם.

התשובה אינה חזרה אל תום הילדות הבוסרי, אלא גילוי עומקו השזור בחכמת האמונה. לא התעלמות מן הרע – אלא הבנת מקומו. לא הכחשת הסתירה – אלא נשיאתה. ובתוך תנועת חבלי לידה אלו – החלו הפכים להתאחות.

יכולתי לשמוע שוב את רעש מלחמת העולמות, מבלי להיבהל ולסגת ולאבד תקווה, ולעיתים, ברגעים של חסד, שב אלי שוב הד רחוק של אותו תום ראשוני ואני צופה בו כשהוא מלוכב במחלצות חכמתה של תורה.

ארבע דמויות אלה הן ארבע חוויות היסוד של החיים המפכים באדם תמיד.

"ה'תם" – הרואה את העולם טרם נחשפו הפכיו. "שאינו יודע לשאול" – העומד נבוך נוכח מלחמת העולמות בין הטוב והרע שבקעה מתוך מעטה התום התמים למראה.

"רשע" – רחמנא ליצלן!! – שמתוך עומק המשבר עונה לעיתים אמן אחרי מלאך רע.

"הכנס" – השב בתשובה ומבקש לאחות את הקרעים מכוחה של תורת אמת.

מי שידע תום ראשוני – יכול להתנגע אל "תמימות שניה".

מי שלא יודע לשאול – יכול לשאת בלבו את צער המבוכה עד שתבשיל בו שאלה אמיתית שהיא חצי תשובה.

מי שבעוונותיו כרע ברך לעיתים לרע בצר לו – יכול לשוב באמת ולא מן השפה ולחוץ.

ומי כהחכם שלמד לחבר בין הפכים – יכול לראות את התמונה המרהיבה הנוצרת מצירופי אורות וצללים.

ומתוך תנועה מרובעת זו – הולך האדם ומשתלם.

הבהרה סיפורי המדור: מהם סיפורי אמת "מטושטשים" של בע"ת (ובתוכם הכותב). ורובם פרי ה"דמיון" או חלקיקי אמת ש"חברו יחדיו". אלא אם יצויין אחרת y.malka02@gmail.com

חכם, רשע, תם ושאינו יודע לשאול. אין אלו רק דמויות מן ההגדה, אלא מצויים במהלך פנימי המתרחש באדם עצמו – לעיתים על פני שנים, לעיתים ביום אחד ואפילו בשעה אחת.

"תם"

בילדותי די היה לי בריח פריחת ההדרים הגולש אל אפי ברוח מערבית של אחר הצהריים כדי להצית את דמיוני ורגשותי באין ספור הקשרים סימבוליים שמקורם בעובדה ריחנית פשוטה זו.

ומחול העטלפים בלילות הקיץ אל מול חלוני וצלליהם המתארכים ונשקפים על קיר חדרי לאור הירח, ונפשי מפרשת חזיון זה בשבעים פנים של תום ילדות נטול חשדנות.

ומה אומר על רעש מנועו של טרקטור המשק העושה דרכו למטעי האבוקדו טרם זמן "ותיקין", הנהוג בידי החסונות של סטולר הזקן ואוזני קולטות את נהמת טיפוסו במעלה הדרך... וכל אלה משתבצים בחלומות שארית שנת לילי וממתקים אותה.

ושובך היונים ההומה, שבנינו אחי ואני כמו ידינו ונפשנו לא שבעה מלחזות במעופן במרחבי הקיבוץ לתור אחר מזונן. וכמה ציפינו לשיבתן לשובך בדמדומי יום. ושאר גינוניהן שהילכו עלינו בקסמן.

וחלקי בבניית סוכת החג עשוית העץ של בית הספר היסודי בפיקודו של ג'ורג'י הנגר מטבריה, מרוקאי "אסלי" ידיד אבי, שהיה תוחב בימינו מסמר 10 ובשמאלי פטיש ופוקד עלי: נו, מלכא, יאללה תרביץ... !!

הו! ילדותי הבלתי נשכחת רוויית חוויות "בראשית", שכל אחת מהן אופי של "התגלות" יש לה מפני תוקף תום הילדות המוכשר לקלוט מכל מאורע שכזה את אלמנט "חדר היחוד" הפותח פתח הגון לצלול אל עומק שרידי של גן העדן האבודה, שרשות ניתנה לתום הילדות לגעת, לטעום ולקלוט מרשמי. "תם" חוויית את המציאות טרם התפרדותם של הטוב והרע מושרשם המאחה. הייתי רומנטי, נאיבי, אופטימי ובעל עין טובה. "גן עדן" של ילדות. המציאות לא נתפסה בעיני במורכבותה ואופיה הלוחמני. מושגים של מוות, איבה, בוגדנות, יאוש ועצבות היו מחוץ לתחום הכרתי הפעילה. וכך שחיתי לי בשק מי השפיר של רחם תמימות.

"רשע"

מתוך מבוכה זו, לאט ומבלי משים, פיתני יצרי לומר: שמא יתרון יש לו לחושך על האור!!!? שמא עומק הניגוד והמלחמה שבקרבי בין הטוב והרע מלמד ששתי רשויות נפרדות הן והרע הוא "עבד חופשי מאדוניו", שהרי העולם הזה הוא קרקע גידול אידיאלית עבורו, בעוד הטוב הוא אורח ארעי וחלוש למראית עין, המתקשה לשגשג על קרקע מציאות החולין?...

בצר לי נכנעתי לכמה וכמה מפיתויו של הרע עד ששילמתי דמי חבר במועדונו שוקק החיים. אך עמוק בתוכי קול דממה דקה. "נקודת ציון" אילמת לא כורעת ולא משתחוה.

לעיתים, ברגעי חסד, עלו בי זכרונות עזים ומתוקים של ריח ההדרים, צל העטלפים, נהמת הטרקטור עם שחר ומעשה סוכת החג.

עודני חי!!!!!!

"הכנס"

מתוך געגועים עזים לתום – ומתוך מצוקת כאב הפירוד והתרוצצות הבנים בקרבי חזרתי בתשובה.

המשך המאמר של הרב בוחבוס מעמוד 3 <

להגיד את השירה, מתעברות בנו כל נשמות הדורות, וכך כל אחד מאיתנו הופך להיות רבבות רבבות, ואפשר לזכות לעולם העתידי כמאז כן עתה, שכל אחד אומר ה' מלך, ה' מלך, ה' מלך, ה' מלך, ה' מלך לעולם ועד. ובעת הזאת כל העולם משתנה בראייה, ובהבנה כי אתה אחד ושמן אחד ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ, ומבין שעם התנ"ך ממשיך להאיר בעולם את מציאותו יתברך, כאמירת המצרים: "וַיֹּאמְרוּ מִצְרַיִם אֲנִיכֶם מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּי ה' נִלְחַם לָהֶם בְּמִצְרַיִם" - שיש לישראל שמירה אלוהית, לכל אחד ואחת מהם. כמו אז שנתגלתה אהבה

לעם ישראל ללא תנאי בקריעת ים סוף, כן עתה נאמר בשירה באהבה יחד מקטן ועד גדול: "זֶה אֱלֹהֵינוּ וְאֵלֵינוּ אֱלֹהֵי אֲבֵינוּ וְאֶרְמְזָנוּהוּ"¹⁴

1. מדבר שור / הדרוש השמנה ושליש
2. מי מרום על הגדה של פסח עמוד צ'. שירת הים.
3. שמות פרק יב פסוק כב (פרשת בא)
4. בראשית פרק טז פסוק יז (פרשת וירא)
5. שמות פרק יד פסוק ל (פרשת בשלה)
6. תהלים פרק נח פסוק יא
7. ילקוט שמעוני דברי הימים ב רמז תתרה
8. רש"י מסכת ברכות דף ג עמוד א
9. הלמוד בבלי מסכת ברכות דף ג עמוד א
10. שמות פרק טו פסוק ב (פרשת בשלה)
11. שמות פרק יד פסוק טו (פרשת בשלה)
12. מכילתא דרבי ישמעאל בשלה - מסכתא דשירה פרשה י
13. שמות פרק יד פסוק כה (פרשת בשלה)
14. שמות פרק טו פסוק ב (פרשת בשלה)

חיה
בית אר

פניהם איש אל אחיו

בירורים במהות הקשר הזוגי מאת הרב ינתן לוי - מחנך, מוסטמן לרבנות, מנכ"ל חתנים ומלווה הורים ונערים מתבגרים.

מחבר הספרים:
"שעות החינוך" - הדרכות חינוכיות להורים למתבגרים.
"מתבגרים בקדושה" - הדרכות מעצימות לנער המתבגר.
"נועם הליכות" - בירורים בתיקון המידות.

ניתן להזמין בטלפון: 02-9973168
או באתר **החדש**: www.ChavaBooks.co.il

ניתן להשיג את כל ספרי ההוצאה
ב"דני ספרים" רח' אבן ישראל 3 ירושלים

מתחילתו של מבצע "שאגת הארי", רצים ברשתות החברתיות "ממים" משעשעים עם תמונות בינה מלאכותית של יציאת מצרים עם השאלה "אבל מה אסטרטגיית היציאה?"

הבדיחה המרירה היא כמובן על אולפני תבהלה למיניהם, שבהם מזהדהים השכם והערב מסרים מחלישים, תבוסתניים ורופסים, שמצליחים, פעם אחרי פעם, להחמיץ ולהתעלם מגודל השעה. לפני כשבועיים שודרה בערוץ 12 כתבה קצרה וחשובה שנגעה בשורשים הרעיוניים של שיח אסטרטגיית היציאה ("יציאה בלי כניסה - ניפוץ קונספציית אסטרטגיית היציאה: לא יציאה הם מחפשים - הם רוצים כניעה"). להלן כמה טעיונות מתוך הכתבה: "אסטרטגיית יציאה היא קרובת משפחה של עסקה עכשיו ושל הרגל המדינית המסיימת. מושגים שהמוטיבציה היחידה שעומדת מאחוריהם היא להימנע מעימותים והכרעות, לצמצם חיכוך, להכיל את הרוע במקום להתעמת איתו פנים אל פנים. והכול כדי לא להזכיר את המילים הכי לא פוליטיקלי קורקט בסביבה: ניצחון והכרעה".

פרופ' קובי מיכאל (מכון משגב לביטחון לאומי ומכון INSS): "כל אלו שמוחים על כך שאין אסטרטגיית יציאה הם בדרך כלל אנשים שגם ממש לא מאמינים שניתן לממש הכרעה למול האויבים הללו, בין אם מדובר באיראן ובין אם מדובר בחמאס... אותה קטנות אמונה ביכולת שלנו או ביכולת בכלל לנצח את האויבים שלנו, וביכולת שלנו לחולל כאן שינויים".

פרופ' דני אורבך (היסטוריון צבאי, האוניברסיטה העברית): "הישראלים בעשורים האחרונים בעיקר רוצים שקט. כל הרעיון שמלחמה לוקחת זמן, שמלחמה דורשת קורבנות, שיש גם כישלונות ולא רק הצלחות, כל הדברים האלה לבשו את השיח הזה המאוד עיף של אסטרטגיית יציאה, שאפשר לסכם אותו במילים: נו, מתי כבר מסיימים?"

שורשי העייפות

שורשי העייפות המנטלית ששיח אסטרטגיית היציאה מבטא הופיעו לראשונה, באופן משמעותי, במלחמת לבנון הראשונה (תשמ"ב-תשמ"ה). תנועת "יש גבול" שקמה בימים ההם וסרכנות המילואים

בקרבנו בני ישראל שהם בדרגת מלאכי עליון - מילא, שלא יראו עצמם כאילו הם יצאו ממצרים, שלא ישירו עמנו ועם משה רבנו, מחוקקנו וקובע מוסרנו: 'ה' איש מלחמה, ה' שמו... מינה' (אכן, מיין!) תרעץ אויב, חיל אחז פלשתנאים... עד - יעבר עם זו קניתי. עד: מקדש אדני פוננו ידיך. אבל אנו, שאיננו מלאכים - באשר בשר ודם אנחנו - צאצאי בשר ודם שעונה בכל גלויות מצרים, שהפלשתים עולים עלינו מים ומקדם, ממצרים ומלבנון, אנו שמחים בנפול אויבנו. (בנפול אויבך אל תשמח ובכשלוך אל יגל לבך) נאמר במשלי על יחסים אישיים ולא לאומיים - לידיעתם של עמי ארצות מסלפי מקראותו).

"אנו רוצים לראות את תבוסת אויבנו, ואנו שרים עם משה, ועוד נשוב לשיר - ברוממות נפש יהודית מאוד, ועל כל גמ אנושית מאוד - את שירת כל הימים אשר ייבקעו בפנינו. גם את שירת כל הלילות נשיר, אשר מחשכתם יצאנו ונצא לאור גדול ומלא, כמלוא כוסות דמינו עד כה, כמלוא כוסו של אליהו המנחם, מבשר הגאולה מכאן ואילך" ("שירת הימים או מלאכים ומנצחים", בתוך: הגדת ישראל אלדד, הגיונות פסח, פורסם לראשונה, "ידיעות אחרונות", ניסן התשמ"ג).

יום שביעי של פסח הוא יום אסטרטגיית היציאה שלנו. היום שבו נבקע הים לעם עולם ונקבע לדורות שמי שיבקש להטביעו יטבע בעצמו במצולות ההיסטוריה ולא ייוותר ממנו זכר. ועל כך "ראו בני אדם גבורתו ויהודי שמו ומלכותו ברצון קבלו עליהם".

הלילה הזה יפה*

יְרֵדָה חֲרוֹת לְעוֹלָם
 וּבִקְשָׁה עֲצָמָה אֶצֶל הָאֱדָם
 אֶף זֶה בְּקֶשׁ לוֹ בְּשִׁמְהָ אֲדוֹנָיִם אַחֲרֵי.

רְצָתָה חֲרוֹת לְפָרֶץ מַעְגָּלִים
 כִּי נִחְסְמָה בְּדַפּוּסִים מְקַבְּעִים
 שְׁהִיו חוֹזְרִים וְנִשְׁנִים בְּמִחְשַׁבַּת הָאֱדָם

כְּמָה חֲרוֹת לְהִשְׁתַּחֲרֵךְ מִקְבָּלִים
 כִּי חֲשָׂה מִחֲנֹק בְּתוֹךְ רִגְשׁוֹת שְׁלִילִים
 שְׁסָגְרוּ וְאָטְמוּ אֶת לֵב הָאֱדָם

עֲקָרָה חֲרוֹת נִגְלִיָּה מֵעַל הַהַרְגָּלִים
 כִּי הֵם בְּלִמּוֹ אֶת הַתְּחַדְּשִׁיתָה
 בְּנוֹטְלִים מִן הָאֱדָם אֶת חֲפֶשׂ הַבְּחִירָה

בְּרִחָה חֲרוֹת מַעְרָכִים מְזַיְפִים
 כִּי הֵם סִתְרוּ אֶת עֵצָם מֵהוֹתָה
 כְּשִׁסְּתִתְּנָה הָאֱמֶת מִן הָאֱדָם

וְהִנֵּה הִיא לְבִדָּה מְחוּצָה לוֹ
 אֶף אֵינָה מוֹצֵאת כָּאֵן עֲצָמָה.
 כִּי הִיא, כֵּן הִיא, חֲרוֹת
 מִשְׁעַבְדָּת...

לְאֱדָם.

וְהוּא, בְּעֵלְיָה, אֵינּוּ יוֹדֵעַ
 כִּי הַלַּיְלָה הַזֶּה
 יִכַּל לְפַגֵּשׁ בָּהּ
 וְהִיא תִגְלָה לוֹ אֶת סִדְּהָ...

*מתוך הספר "לך אמר לבי"

שהובילה; הטענה שהמלחמה היא פוליטית (לשינוי סדרי השלטון בלבנון); הפגנות "שלום עכשיו" בעקבות טבח הפלנגות הנוצריות בתושבים הערבים-פלשתנאים של מחנות הפליטים סברה ושתילה והביקורת בתוך הצבא היו סימנים לכך שאצל חלקים בעם אבדה בהירות המבט ותחושת הצדק שבמאבק הקיומי שבו מדינת ישראל נתונה. אסטרטגיית היציאה והרצון להביא לסיימה של המלחמה לא היו אלא רציונליזציה של תחושת חוסר צדק וחולשה ערכית. חולשה שעלתה לנו ככשל אסטרטגי עמוק בדמות התעצמותם ההולכת וגוברת של ארגוני הטרור עד כדי הפיכתם לצבא מאורגן של ממש.

באותם ימים, ניסן התשמ"ג (1983), פרסם ד"ר ישראל אלדד מאמר ובו התייחס לקריעת ים סוף בהקשר האקטואלי, על כל ההומניסטים למיניהם, שאיבדו את השאיפה להכריע את האויב ולשמוח על תבוסתו: "באחד המדרשים לבקיעת ים סוף מספרים לנו חז"ל כי באותה שעה ביקשו מלאכי השרת לומר שירה. גער בהם הקדוש ברוך הוא: מעשי ידי (=מרכבות פרעה וחילו) טובעים בים, ואתם אומרים שירה? (מגילה י, ב).

"הוי, מה מרבים כל 'מלאכי השרת' שלנו (את מי הם משרתים?) להשתמש במדרש חז"ל זה כדי להשתתף בצערם של כל אויבי ישראל, כדי להצביע על ההומניזם של היהדות, ובעיקר כדי לנגח אותנו, את השמחים - ממש וללא צביעות - על תבוסת אויבנו.

"ואין הם שמים אל לבם כלל - כל הפסכודו-הומניסטים הללו - שבמדרש זה אין הקב"ה גוער במשה ובבני ישראל, השרים ויוצאים במחולות, כי אם במלאכים, מלאכי עליון. ובצדק! מה סיבה להם, למלאכי שמים, לשמוח? וכי הם שועבדו על ידי מצרים? ילדיהם טובעו בים סוף? הוחנקו בכבשנים? הוכנסו חיים בין נדבכי לבנים? עונו בכל העינויים? ... אותם רדפו, ביקשו להשמיד? ובכן, אין צידוק להם לשיר ולשמוח".

שירת הימים והלילות

וממשיך פרופ' אלדד לסנוט בהומניסטים למיניהם, שאינם שמחים בנפול האויב האכזר: "אם יש

לראותם עוד עד עולם, אין צורך לחכות להזדמנות אלוקית אחרת. אינכם דוחקים את הקץ. הקץ הוא שדוחק אתכם.

"ה' ילחם לכם," כי 'קמעא-קמעא' אינה סיסמה שמחליפה את האמונה והביטחון בקדוש ברוך הוא.

"אתם תהישוין," טוב, זה מובן מאליו בהקשר הזה... (ו... כן - גם הרשעים וגם התלושים, ההתנתקות שלהם מההווה היה בה כוח משחרר מכל המקובעות לגבולות ולזמן. ואף על פי שעכשיו זה נראה רע, ואכן היה זה רע מאוד, אבל אחר כך דווקא מהבנים העניים הללו הייתה יכולה לצאת תורה. ואם אתם לא מאמינים - ראו בעצמכם: הם קפצו לים, כל הבנים יחד, והקדוש ברוך הוא בקע אותו לפניכם.

ועד היום הם קופצים, ועד היום כולם יחד, ועד היום כולם נוסעים אחריהם, ועד עולם הקדוש ברוך הוא בוקע לנו את הדרך אל הנצח...)

המשך המאמר של הרב דומן מעמוד 2 < ל'השתא עבדי, השתא הכא', אלא נשמתם באה מ'לשנה הבאה בני חורין בירושלים הבנויה'. הם היו העתיד, הדורות הבאים, ה'בנים'. הם לא נגררו כשאר חבריהם אחרי ההווה המתנהל במגבלותיו, ההווה לא נתן להם פיתרון. תקוותם הייתה בעתיד, גם אם מסיבות שונות לחלוטין זו מזו.

וכשניתנה הפקודה לנוע, וכולם כולם צעקו במקלה לא עליזה: "בסדר אבל לאן? הרי על זה אנחנו כבר מוציאים את הגרון בוויכוחים ללא סוף!"

להם, לבנים, כבר הייתה התשובה ברורה: אל מעבר להווה, מעל לגבולות, מעל לתודעה.

הם קיבלו בטבעיות ובשלווה את המענה מגבוה: **"התייצבו וראו את ישועת ה' אשר יעשה לכם היום,"** אין צורך לטבוע בים על קידוש השם, עשייתם זאת בגלות כבר די והותר.

"כי אשר ראיתם את מצרים היום, לא תוסיפו

הקב"ה לא מוותר על אף נשמה שירדה לעולם, כדי לבטא את ייחודה וייעודה. לכן מגיעה במקומה או במאוחר, מתוך כמאב, התפכחות והתעוררות. מה אפשר לעשות כדי להגיע למיציא הקשר ולהחזיר את האהבה?

זה אמנם לא קורה בכמטה קסם, אבל לפעמים מתחילים בניצוץ קטן כדי להצית ולמצות את מי שהם באמת.

✔ לשתף תחילה בטוב שכל אחד רואה בשני.

✔ שיחה מלב אל לב, בכנות וברגישות, עשויה לפרק מחיצה של שנים.

✔ ליצור מחדש זמן אינטימי קבוע גם אם קצר. "דייט שבועי", נשמע נדוש, אבל הוא קדוש. רק אתם.

✔ לחיות בתודעה של זוגיות. שנינו ביחד בכל זמן, גם אם לא נמצאים פיזית באותו מקום. כאשר אחד מעניק יחס לשני, הוא עצמו מתמלא ביחס ובאהבה. להתחיל שוב להיזכר למה התאהבתם.

✔ לשלוח הודעה מוקלטת, או להתקשר באמצע היום. לכתוב מכתב קטן.

✔ לגעת ביד, כדי לבטא הערכה וקרבה.

✔ לבקש עזרה מקצועית אם פוחדים, או שלא יודעים כיצד להתחבר רגשית. לפעמים צריך עיניים חיצוניות שיראו את מה שאתם לא מצליחים לראות לבד. טיפול זוגי אינו הודאה בכישלון אלא מחווה של אהבה.

גם אם זה נראה מאוחר מדי, הקשר לא נעלם - הוא פשוט נרדם.

כמו גחלים לוחשות שנראות כבויות, אם רק נושפים מעט, הן ניצתות מחדש.

גם אם עברו שנים. גם אם התרחקתם. **האהבה לא נעלמה - היא רק מבקשת שתחזרו אליה.**

בבית, אני עוזר, אני יוצא לבלות... מה עוד אפשר לבקש?"

היא שיתפה אותה ברגשותיה הכואבים. הוא נעלב שהיא לא מעריכה אותו, לאחר מפעל חיים כל כך מכובד שבנה בעשר אצבעותיו.

התסכול של נעמי הלך וגבר. הרגע ששבר את נעמי היה בערב שקט אחד: הם ישבו בסלון, כשכל אחד עסוק בענייניו ופתאום עלתה בה מחשבה כואבת: **"אם הוא לא היה פה - אולי בכלל לא הייתי מרגישה הבדל"**. באותו לילה היא בכתה והוא היה חסר אונים. למחרת החליטה שהיא לא ממשכה כך ולא מוכנה לתת לחיים להמשיך להתגלגל. בעקבות כך, שניהם הגיעו אלי.

מהם הגורמים הנפשיים להתרחקות בזוגיות?

• **אובדן הזהות האישית בתוך תפקידים:** מתפקדים כהורים ושוכחים שזקוקים לחיבור רגשי, מגע זוגי, הבנה.

• **פחד מעומק רגשי:** מתקשים לשהות בקרבה רגשית. פוחדים להיפגע. אז הם "נעלמים" למסכים, עיסוקים ושתיקות.

• **השגרה מרדדית:** אין מריבות, כי אין חיכוך. אבל גם אין חיות.

בלי תשוקה, בלי סקרנות הדדית, הזוגיות גולשת למצב של תחזוקה.

• **עקב כך נוצרת תחושת החמצה עצמית:** כשאדם מרגיש שלא חווה את עצמו, ויתר על חלומות, הוא משליך את ההאשמה על בן/בת הזוג ומרגיש צער על העבר.

הקשר הופך למקום של תסכול שקט, עד שגורם למועקה שמצטברת, או להתפרצות כעסים, במקום עוגן של קרבה.

ההחמצה והמיצוי בנישואין

זוגיות בריאה, נבנית במשך החיים. בני הזוג קשובים, לומדים להכיר ולחוות את חייהם באהבה. עם כל ילד הם מתחברים יותר. הם זוכרים שהם גם זוג, תוך כדי ההורות שלהם. ישנם זוגות נשואים, אבל הם לא באמת חיים בזוגיות. חיים ביחד - אבל לחוד.

חיים שלמים יכולים לעבור בתוך אותה דירה, אותן נסיעות משפחתיות, כשהם ממוקדים בבניית עסק משפחתי שבו מפרנסים, מגדלים ילדים, רוכשים דירה, וכל מה שעסק משפחתי צריך. שניהם שותפים בעסק ופעמים העסק המשפחתי נראה מצליח. אבל בלי חיבור נשמתי-זוגי.

ישנם זוגות נשואים שאינם מוותרים על עצמם, תוך כדי הקמת משפחה והם נאבקים כדי לקבל נוכחות אישית, כי אינם יודעים כיצד לנהל זוגיות. בשני המצבים גם הם וגם ילדיהם ניזוקים. או מהאווירה השלילית שכביכול הכל טוב, או מאווירת מלחמה מתישה.

ההחמצה הזו אינה מגיעה ביום אחד. היא נבנית לאט, תוך כדי שיגרה, מבלי לשים לב שהשנים עוברות והם בסה"כ, משרתים עסק ושמו משפחה, וזו ההחמצה הגדולה.

נעמי ואמיר היו נשואים 18 שנה. חמישה ילדים, בית ועבודה טובה.

אם הייתם שואלים אותם, הם היו אומרים ש"הכול בסדר". לא משרבים גדולים, אבל גם לא שיחות עמוקות ולא ריגוש. גם הדברים שבינו לבניה היו טכניים. כשהילדים יצאו מהבית, הגיעה הריקנות. נעמי התחילה לשאול את עצמה בלילות: **"איך זה יכול להיות שאנחנו גרים יחד - ואני מרגישה כל כך בודדה?"**

אמיר לא הבין מה קרה לה. "מה היא רוצה? אני

על הנסים

ליל הסדר תשפ"ו אינו דומה לקודמיו. ההלכה "בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים" הופך השנה למשימה חינוכית דחופה: איך עוזרים לילדים שלנו לא רק לשרוד את המציאות, אלא לראות את עצמם כחלק מסיפור גבורה נצחי?

בשיח החינוכי היומיומי, אנחנו רגילים לפעול בתוך גבולות "השכל הקר". אנחנו מספקים הסברים שכליים לילדים. אבל המציאות הנוכחית - שבה אנו מוקפים בניסים גלויים שלא זכו להם אבותינו בתוך המאבק מול ציר הרשע, היא הרבה מעבר להיגיון שכלי.

כהורים, הנטייה הטבעית שלנו בעת אזעקה היא להרגיע את הילדים דרך "הסברים רציונליים". ליל הסדר קורא לנו להעניק לילדים מבט גבוה. המשימה החינוכית השנה היא להעביר את הילד ממצב של "קורבן המציאות" המתמודד עם פחדים למי שרואה את יד ה' ומודה על "ניסין שבכל יום" כאשר אנו אומרים לילד "חייב אדם לראות את עצמו", אנחנו בעצם אומרים לו: "הסיפור של עם ישראל הוא לא ספר היסטוריה סגור, הוא יומן מסע שאתה כותב את העמוד הנוכחי שלו". החיבור למלחמה עם איראן לא נעשה מתוך חרדה, אלא מתוך זהות.

כשילד מבין שהאיומים של היום הם המשך ישיר של פרעה, הוא מפסיק להרגיש בודד בתוך האירוע.

מהמציאות, אלא להשתמש בה כמקפצה לחיבור עמוק יותר. אם נצליח להעניק לילדינו את התחושה שהם חוליה בשרשרת ששום איום לא יכול לנתק, הענקנו להם את הכלי החינוכי החשוב ביותר: הידיעה שמאחורי כל ענן של אי-ודאות, מסתתרת יד ה' שמובילה אותנו אל הגאולה.

כשנשיר "והיא שעמדה", נסתכל לילדים בעיניים ונדע: הם אלו שמלמדים אותנו איך נראית גאולה באמת - מתוך פשטות, עוצמה ואמונה שפורצת כל היגיון.

המצווה המרכזית בערכי פסחים היא קורבן הפסח - המצווה הראשונה שעם ישראל קיים

כעם, עוד בטרם יצא ממצרים. שמא יש בליבנו שאלה: "האם אנחנו מוכנים להסתכסך עם כל העולם בשביל להקריב קורבן פסח?". השאלה הזו מקבלת משמעות מול האיום האיראני. קורבן הפסח במצרים היה מעשה של עוצמה - לקחת את ה"אלוהים" של מצרים ולהקריב אותו לעיניהם.

עבור הילד שלנו, זהו השיעור החשוב ביותר בחוסן - לגאולה לא מחכים בחיבוק ידיים, אלא

יוצרים אותה דרך חיבור למקור הכוח שלנו. כשאנו מדברים עם הילדים על גאולה ובניין ירושלים איננו עוסקים רק בגעגוע היסטורי, אלא בבניית תודעה של גאולה. אנחנו מלמדים אותם שמול "היגיון"

עולמי שמנסה להחליש אותנו, יש לנו את היכולת לפעול, להאמין ולדבוק באמת שלנו ללא פחד.

הוא מבין שיש "יד חזקה וזרוע נטויה" שמלווה את העם שלנו כבר אלפי שנים. השנה נתמקד בכך שאנחנו דור של גאולה, דור שזוכה לראות את "השגחת ה'" עין בעין, גם כשזה מורכב ומפחיד.

על חומש ויקרא אומרים חז"ל: "כואו טהורים ויעסקו בטהרות". לילדים יש יכולת טבעית לתפוס את המעבר לטבע. בעוד שאנחנו המבוגרים מסתככים בנייתוחים אסטרטגיים, הילד מסוגל להבין בלב נקי שהקב"ה שומר עלינו. ליל הסדר

- ליל השימורים ששמור מן המזיקים הוא המקום שבו אנחנו, המבוגרים, צריכים להפוך לתלמידים של הפשטות הזו.

במקום לנסות להוריד את הילדים לעולם הרציונאלי, בואו נעלה אנחנו לעולם שלהם. כשהבן שואל "למה זה קורה?", התשובה צריכה לכלול לא רק את ה"איך" (הצבא וההגנה) אלא גם את ה"לשם מה". אנחנו כאן כי יש לנו תפקיד לאומי,

כי אנחנו האור שצריך לנצח את החושך. כשילד מרגיש שהוא חלק ממשימה גדולה, החוסן הנפשי שלו נבנה מאליו (וגם שלנו).

בהגדה אנחנו מסיימים ב"לשנה הבאה בירושלים הבנויה". השנה, התפילה הזו מקבלת משמעות פיזית. המלחמה מזכירה לנו שירושלים אינה עוד

עיה, אלא מקום שבו השכינה שורה, המקום שבו השמיים והארץ נפגשים.

השנה נפתח את הלב לכמהיה הזו. לא להיבהל

שאלות בהגדה

1. כמה סימנים ("קדש ורחץ...") יש בליל הסדר בסך הכול?
2. האם מברכים על המרור "בורא פרי האדמה"?
3. איזה שלב מוזגים את הכוס השנייה?
4. איזה חלק של המצה החצויה משאירים לאפיקומן?
5. מי היו החכמים שהיו מסובים בבני ברק?
6. מתי שותים את הכוס השלישית?

שבת חול המועד פסח

בשבת זו אנחנו גם ביום השבת וגם בחג הפסח - חג החרות. בפסח אנחנו זוכרים שיצאנו ממצרים והפסקנו להיות עבדים של פרעה הרשע. אבל גם השבת עצמה היא בעצם כמו חג של חרות! בכל שבוע מחדש כשנכנסת השבת, אנחנו עוזרים את הילמודים, את העבודה ואת המסכים, והופכים להיות "בני חורין" - אנשים חפשיים שיש להם זמן רגוע ביחד מבלי למהר לשום מקום.

לפעמים אנחנו טועים לחשב ש"חפשי" זה פשוט לעשות רק מה שמחשק לנו בלי חקים. אבל השבת והפסח מלמדים אותנו שחפשי אמתי הוא הזכות לבחר בטוב. כשאנחנו אוכלים מצה בסעודת השבת, אנחנו מקימים את מצות התורה ומראים שה' הוציא אותנו לחפשי כדי שנהיה עם טוב ומיוחד - עם ששומר על השבת ומביא הרבה אור ושמחה לעולם.

בשבת חול המועד פסח יש מנהג לקרוא בבית הכנסת את "מגלת שיר השירים". זהו השיר שכתב שלמה המלך על האהבה הגדולה שבין הקדוש ברוך הוא לעם ישראל שהתחילה כשיצאנו ממצרים. בשבת המיוחדת הזו יש לנו הזדמנות לחשוב איזו זכות גדולה יש לנו שאנחנו עם ישראל!

שבת שלום ומועדים לשמחה! **יש, ערוץ הילדים**

תמונת הנהגה
מצאו למה התמונות רומזות

חידה

מהו הסימן שהוא עגלגל ונאכל?

המלצת השבוע

חג הפסח כבר כאן, וזה הזמן לשחק במשחק תלת-המימד המיוחד והמאתגר לפסח: "בחזרה לארץ גושן", באתר ערוץ מאיר לילדים בדף חג הפסח!

קמצן א' מתארח אצל קמצן ב'. קמצן ב': כמה כפיות סוכר אתה רוצה בקפה? קמצן א': בבית אני שם 2 אבל כאן תשים 5. קמצן ב': תרגיש בבית... קמצן אומר לילד שלו: לך לשכנים תבקש מגהץ. הילד חוזר ואומר: הם אמרו שאין להם. האבא אומר: טוב, אז תיקח את שלנו...

הברייאה

מאת יוסי שחר
 להזמנת סדנאות קוויקס: 0549-256994

לפני כמה וחמישים שנה, מדענים המציאו את המקרר המודרני, שמשמש בנוזל קירור כדי לספוג חום.

תראה, אני קורא לזה 'קופסת הקור הפלאית'! עכשיו אפשר לשמור חלב שבוע שלם!

בימים עברו, לפני אלפי שנים, אנשים השתמשו בקרח ובמערות קרירות כדי לשמור על המזון שלהם טרי.

אוף! זה יותר מידי עבודה בשביל קצת בשר קר! אני מעדיף לאכול מיד!

היום, המקרר פועל על ידי דחיסת והתפשטות גז, מה שגורם לו להתקרר ולסלק את החום מתוך המכשיר.

ברור... קר פה, חברה! משהו רוצה לשחק מ'י נשאר קפוא הכי הרבה זמן?!

למקרר שימושים רבים מעבר למזון: הוא שומר על תרופות, דגימות רפואיות ואפילו פרחים!

אני רק באתי לפה כדי להירגע מהחום בחוץ... לא ציפיתי לפגוש תרופות מדברות!

המקרר הביתי שינה את העולם! לפני המצאתו, אנשים נאלצו לקנות אוכל טרי כמעט כל יום, מה שהגביל את תזונתם ואת המסחר העולמי במזון.

הידעת?

ההבדל שבין העבד וכן החורין, איננו רק הבדל מעמדי, מה שבמקרה זה הוא משועבד לאחה, וזה הוא בלתי משועבד. אנו יכולים למצא עבד משכיל שרוחו הוא מלא חירות, ולהיפך, בן חורין שרוחו הוא רוח של עבד. החירות הצביונית היא אותה הרוח הנשאה, שהאדם וכן העם בכללו מתרומם על ידה, להיות נאמן להעצמות הפנימית שלו, להתכונה הנפשית של צלם א-להים אשר בקרבנו, ובתכונה כזאת אפשר לו להרגיש את חייו בתוך חיים מגמתיים שהם שווים את ערכם. מה שאין כן בבעל הרוח של העבדות, שלעולם אין תוכן חייו והרגשתו מאירים בתכונתו הנפשית העצמית כי אם במה שהוא יפה וטוב אצל האחר השולט עליו איזה שליטה שהיא, בין שהיא רשמית בין שהיא מוסרית, - במה שהאחר מוצא שהוא יפה וטוב. עולת ראייה ב' ענייני פסח

על סדר היום

הרב שלמה אבינר

רואים במלחמה אידיאל מלכתחילה. המלחמות שלנו הן מלחמות בדלית ברירה, כאשר אין פתרון אחר, כשכלו כל הקיצים. אנחנו עם של שלום. איננו מתפארים או מתלהבים ממלחמה. אנחנו אוהבים שלום, אבל אם צריך מלחמה, אז במלחמה כמו במלחמה. ד' שמור על חיילינו ועל עמנו!

הגופני, אלא "על השובע" - אכילה לשם האכילה. מקדשים את הצדדים הפיזיים.
14. בָּרַךְ - (מברכים ברכת המזון) אנו מודים לה' ומתוך כך "מברכים" ומרכיבים את מכלול האישיות עם הקדושה שהתגלתה בלילה הזה.
15. הָלַל - (אומרים את תפילת ההלל המלאה, שבח לריבונו של עולם) לאחר לילה מעין זה, שבו הגענו לחיבור בין הנשמה לגוף - אנו חשים תחושת עונג, והיא מביאה אותנו להלל ולהודות לשם ה'.
16. נִרְצָה - (מסיימים את ליל הסדר ומכריזים כי מעשינו "נרצים" ומקובלים על הבורא) "נרצה" לשון נפעל, נסחף מאליו. אנו כבר רצויים לקדושה, נישאים בכל חושינו על גליה, ומסיימים בשיר: "לשנה הבאה - בירושלים הבנויה".

הבן. מי שרק מברך דיין האמת, וכועס על הילד שהרג את אשתו - הוא לא נורמלי. ומי שרק שמח ולא מתאבל על אשתו - גם לא נורמלי. השמחה של הלידה אינה מוחקת את העצב של המוות, והעצב של המוות אינו מוחק את שמחת הלידה. אנחנו כואבים מאוד על כל מי שנפגעו ואנחנו שמחים שיש לנו צבא שמשלב מלחמה שיערה. או במילים אחרות, אנחנו לא שוחרי מלחמה, איננו

הם כיצד אף הכישלונות (המבוטאים במרור) אינם סותרים את הנשמה (המבוטאת במצה).
12. שְׁלַחן עֹרֵךְ - (אוכלים את סעודת החג בפאר והדר) מתוך כל התובנות הללו הגענו למצב שבו השולחן - ערוך הוא מבחינה אסתטית: הצדדים החומריים מתעלים, החוויה הגסטרונומית מתעדנת. בניגוד לאכילה גסה של בהמות, אכילה זו נעשית ביופי ובאצילות.
13. צָפוּן - (אוכלים את האפיקומן) גולת הכותרת של הלילה: אפיקו-מן, בארמית התרגום הוא: הוציאו את הלחם השמימי מן הוא לחם נסי שאכלו עם ישראל במדבר סיני). אנו מגיעים למדרגה הגבוהה והנסתרת ("צפונה"), שבה אנו מקדשים את כל רובדי החיים. האכילה כבר איננה מצד הרעבון

מלחמה: שמחה או עצבות

שאלה: איזה רגש אנו חשים בשנתיים וחצי האחרונות של מלחמה: שמחה על הניצחונות, או עצב על ההרוגים, הפצועים, האלמנות והיתומים? תשובה: שניהם. מה שנקרא רגשות מעורבים. משל למה הדבר דומה, כתוב בגמרא ברכות (ס, א), אם מתה אשתו בלידתה רח"ל, יברך "דיין האמת" על מיתתה ולאחר מכן יברך "שהחינו" על לידת

המשך המאמר של הרב לונדין מעמוד 2 < מרירות הנלווים לחיים. אולם יש תקווה: המרור נטבל בחרוסת (עיסה מתוקה העשויה מפירות) שעליה אומרים חכמים שהיא דומה לטיט שעבדו בו אבותינו במצרים - נוזל רופס המתגבש בעבודה קשה לבניין מוצק, כך בעבודה קשה אנו מתקנים את חלקי אישיותנו הרופסים לבניין יציב.
11. פֹּרֵךְ - (כורכים "סנדוויץ'" ממצה, מרור וחרוסת ואומרים "זכר למקדש כהלל"). כמו הלל הזקן, שהיה אוכל את המרור בצורה זו בבית המקדש, כך אוכלים גם אנחנו. הלל הזקן, שסיפורים רבים עליו מתארים את אהבתו לכל אדם - כך גם אנחנו שואפים להיות. בעלי העין הטובה כהלל יכולים להכיל ולכרוך את המצה והמרור יחדיו - מבחינים

בס"ד

הכנס יסודי
22 בערוך
היטיב של
הישיבה

כנס חוה"מ פסח תשפ"ו
ישיבת עטרת ירושלים

צו 8 לחינוך

עתידה של מדינת ישראל תלוי ביסוד החינוך
כיצד נתגבר על משבר ההוראה במדינת ישראל?

הכנס יתקיים בע"ה
יום ראשון / ג' דחווה"מ פסח / יח' ניסן תשפ"ו

בית המדרש המחודש של ישיבתנו!
ע"ש ה"ה לוי יצחק רחמני ז"ל

10:00	- דברי פתיחה - הרב אבישי צרויה / ראש ישיבת עטרת ירושלים
10:05	- הרב שלמה אבינר / נשיא ישיבת עטרת ירושלים
10:45	- הרב יוסף קלנר / מעלה הזיתים, ירושלים
11:30	- הרב גדי שר-שלום / ר"מ בביהמ"ד למלמדים ואחראי הדרכה ארצי
12:15	- הרב אריה אוריאל / דיין בבית הדין האזורי ת"א
13:00	- הרב דוד ג'יאמי / ר"מ בישיבת הר המור וראש בית מדרש יבנה

בקרו באתר שלנו www.ateret.co.il

לפרטים: הרב מרדכי ציון
 058-445-4747

ישיבת עטרת ירושלים
 חזרה לכל העיר העתיקה

בס"ד

אשר האדם תלוי הוא בשימת הלב לתביעותיה של הנשמה
 י"ג תיק

מכון אורה

כ"י ימי היכרות לתוכנית המלאה לבוגרות שירות לאומי / צבאי

בימי ראשון בין השעות 19:00-13:30

10.5	כ"ג אייר / 3.5
17.5	ט"ז סיוון / 31.5

אוצרות אגפך של
 חיסול ואגפך
 אפף חי וממלא
 צמ צבאך וצמך
 אגפך לא אימוד תרוב
 בירושלים

לכל שאלה, שרהלה: 054-2762092
 לתוכניות נוספות: 054-4239011
 תוכנית מלאה | תוכנית אקסטרנית | תוכנית הוראה | תוכנית בנות שירות | תוכנית אלול

לפרטים <<